

ALEXANDER - VON HUMBOLDT

agahî

Languages

Alexander von Humboldt li ser rêwîtiyên xwe

Globalization

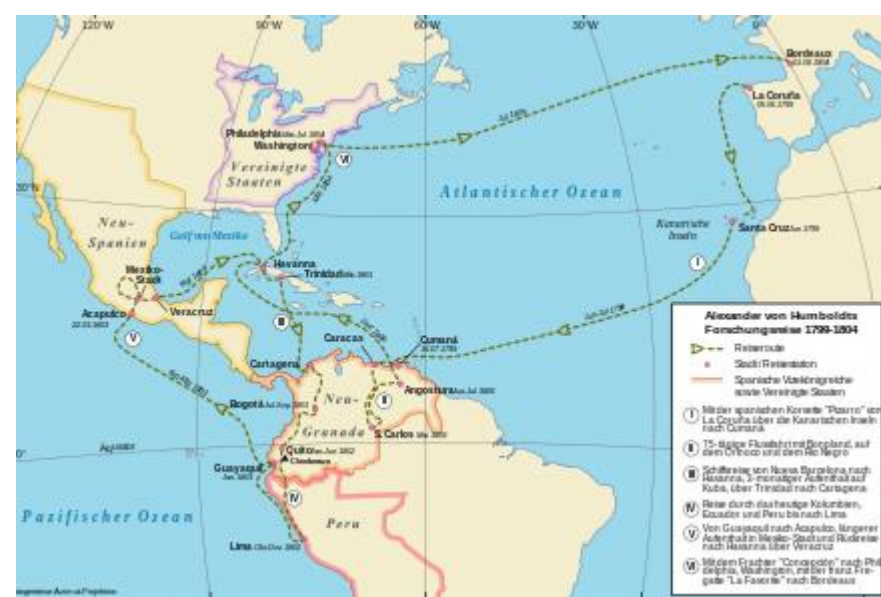
Alexander von Humboldt mirovek pir rêwî bû. Ji bilî serdanên Ewropa û Afrîkayê, ew çûye Amerîkayê jî. Wê demê jî, rêwîti taybetmendiyek girîng a gerdûnbûnê bû (globalization = girêdana tevahiya cîhanê). Di sedsala 19-an de, gelek Alman koçberî Amerîkayê bûn û bazirgan bi keşiyên xwe li seranserê cîhanê geriyar. Lê Îskender di dema xwe de rekora rêwîtiyê şikand.

Wêne: Globalbûn di sedsala 19an de

(Çavkanî: Lordprice, https://en.wikipedia.org/wiki/File:Launch_of_the_SS_GB.jpg)

Di Tîrmeha 1792 de, Alexander di kêmîrî du hefteyan de ji Ludwigstadt, li bakurê Franconia Jorin, bi rîya Bad Steben berbi Bayreuth û dûv re jî berbi Arzbergê li rojhilatê Bavaria çû. Wê demê ne otoban û ne jî rêyên asfaltkirî hebûn.

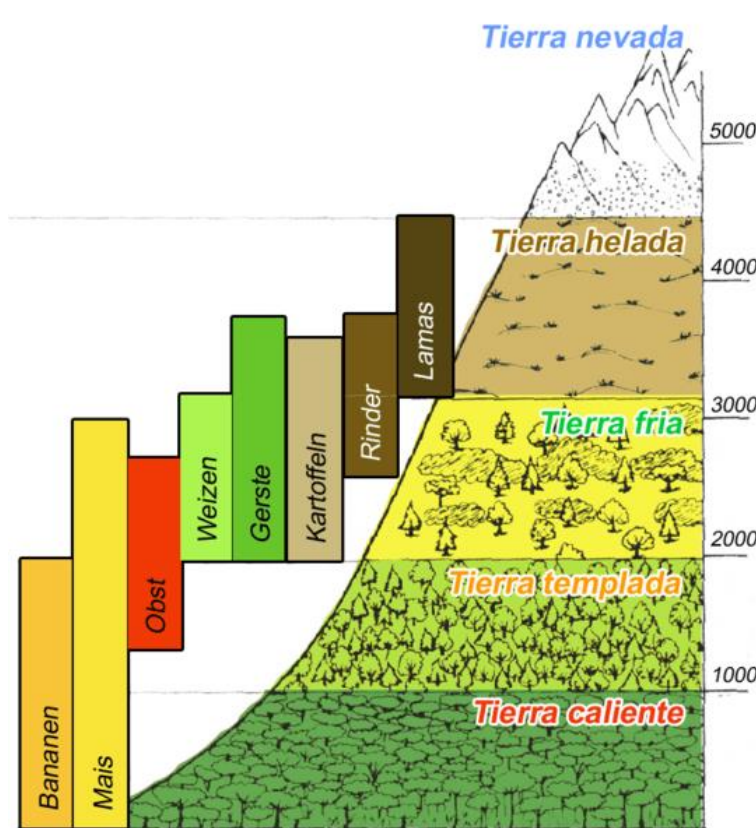
Wêne: Rêwîtiya Alexander ji Almaniyayê di ser Amerîkaya Başûr re, DYE berbi Fransa ve

(Kani:Alexrk, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Map_Alexander_von_Humboldt_expedition-de.svg)

Iskender li erebeyek li ser riyên gemarî di nav çiya û newalên Franconia re siwar bû. Ew jî di nav 22 rojan de ji girava Tenerife ber bi Venezuelayê ve çû. Ji Philadelphia ya Dewletên Yekbûyî vegere Bordeaux li Fransa, Alexander tenê 33 rojan girt. Ji ber vê yekê ew her tim bi lez diçû. Di nihêrîna pêşîn de, demên behskirî bêdawî xuya dikin, lê celebê tevgerê berê cûda bû. Mirov gelek zêdetir girêdayî xwezayê bûn. Lê Îskender hemû hêmanên xwezayî bêkêmasî bi kar anî û, berî her tiştî, xwe çêkir di seferên xwe de ji ba û herikîna deryayê sîd wergirt.

Asta bilindbûnê

Di gera xwe de li Andê (Amerîka Başûr) jî rawestiyaye û li ser çanda nebatan a vê herêma çiyayê bilind lêkolîn kiriye. Ji vê qada lêkolînê re erdnîgariya nebatan jî tê gotin.

Wêne: Bilindahiyên Andê

(Çavkanî: Anita Graser, https://de.m.wikipedia.org/wiki/File:H%C3%B6henstufe_der_anden.png)

Erdnîgariya nebatan qadên biyolojî û erdnîgariyê li hev dike. Biyolojî nîşan dide ku nebat li gorî hin faktorên hawîrdora xwe tene adaptekirin, ango rewşên wekî baran / zuwa / germî / serma.

Ji bo dîtina nebatan di şert û mercên cihê de, Humboldt di gera xwe de hilkişiya ser Andê. Bilindahiya van herî zêde 6961 m ye.

Humboldt hema hema di hilkişîna xwe de meşiya hemû astên bilindahiyê. Di vê navberê de, wî çavdêriya çawaniya nebat, ango mezinbûn û celebê kir Riwekên ku bi bilindbûnê diguherin.

Wêne: Cihê Andê li Amerîkaya Başûr

(Çavkanî: Captain Blood, https://de.wikipedia.org/wiki/File:South_America_topo.png)

Îskender qet nexwest ku tenê li ser mijarekê bisekine. Di lêkolînên xwe de fizîk, biyolojî û erdnîgarî cih girt. Ji vê cureyê lêkolînê re niha lêkolîna navdîsîplînî tê gotin.

Ji bo bêtir agahdarî û zimanên din kodên QR bişopînin.